

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 6 luni 10 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:
de un pr. garmond: pe un rând 10
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 15 b. de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și inserți-
unile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate
Scrierile adresate nu se primesc.

Anul VIII.

NUMER de DUMINECĂ

Nr. 41.

SITUAȚIA.

Starea politică de azi, în țara noastră, nu prea este din cele mai liniștite; și de aceea. — vorba Românului: n'aduc ani ce aduce ceasul, — într-o bună dimineață ne putem trezi cu lucruri neașteptate.

Cetitorii noștri au cunoștința de scrisoarea dela Geszt a primului-ministru, scrisoare prin care contele Tisza amenință cu revizuirea regulamentului dietei, cu scopul de a pune pedecă libertății cuvântului, sau mai bine zis pentru a putea împiedeca pe viitor putinta de a se putea face obstrucție.

Pe cât pareă de intrată în alvia păcii opoziția kossuthistă înaintea de publicarea scrisorii lui Tisza, pe atât s'a înveninat, după ce a văzut ce gânduri are acela și cum îl poartă. Sâmbetele, — ca să întrebăm o vorbă românească.

Și iată, că îndată ce s'a deschis dieta, vorbitorii opoziției l-au luat înaintea pe primul-ministru, pentru scrisoarea sa dela Geszt.

Strămtorat contele Tisza, răspunde opoziției parlamentare, că el nu vrea să facă nimic din capul lui, fără invoirea dietei; și dacă opoziția se apucă de a-i face greutăți, nu va cere reformarea așa de radical a regulamentului, după-cum a crezut dînsul că e bine să se facă, ci va mai ceda, va mai lăsa...

Opoziția însă nu vrea să-l creadă, ci se teme că într-o bună zi, primul ministru, cum a surprins lumea politică cu scrisoarea dela Geszt, va surprinde și parlamentul cu reforma regulamentului dietei, cu introducerea așa numitei *cloture*, prin care se mărginește numărul îndreptăririlor de a vorbi la un obiect oarecare.

S'a apucat dar opoziția din parlament, ca să-l ia înainte planului primului-ministru, și s'a năpustit asupra celui dintâi proiect pus la ordinea zilei, și vorbesc oratorii lor, de parcă nu-și dau rînd asupra invoiei comerciale provizorie cu Italia.

Opoziția își încearcă puterile, se vede, pentru a fi gata de lupta cea mare, de o nouă obstrucție.

Guvernului ce-l rămâne, în cazul acesta de făcut? S'au să părăsească gândul reformei regulamentului dietei, sau să ia lupta crâncenă, sau să disolve dieta.

Să retragă pe de-a-ntregul primul-ministru ceea ce a promis mamelucilor prin scrisoarea din Geszt, — e cam greu de crezut; să ia lupta din nou cu obstrucția, cine știe la ce rezultat nenorocit pentru dînsul poate ajunge. Rămâne dar în vedere, disolvarea.

Cum să vor desluși aceste lucruri, cu singuranță nu putem prevedea. Dar adevăr este, că noi trebuie să fim și să stăm cu

ochii deschiși, ca nici o întâmplare să nu ne găsească nepregătiți.

Trebuie să fim pregătiți și înțelegi, că la cel dintâi privilegiu, când ni-se va da să facem alegeri, să ne prezentăm în luptă, pentru a duce, pretutindeni unde este român, cu cinste și, întrucât va ajuta și Dumnezeu, la biruința, steagul drepturilor și cererilor poporului nostru.

Și dacă așa trebuie să ne gândim în privința alegerilor pentru dietă, tot același gând să ne călăuzească în toate afacerile politice.

În curând în comitatul Aradului se vor face noui alegeri la congregație, după mandatele sau durata dreptului de membri aleși al congregației, se sfârșește la o parte din membri.

Râyna noastră să fie, ca nu numai în locurile pe care le ocupă cucerii, Românii cu inimă pentru popor, să se aleagă tot Românii, ci dupăcum grosii locuitorilor din comitatul nostru român este, și reprezentanții lui să ajungă în majoritate în sala comitatului.

În scopul acesta să lucrăm și să luptăm dela mic pînă la mare la alegerile ce vin, căci numai prin luptă și vrednicie trăiește și să înalță un neam.

Să luptăm dar, Român cu Român, pentru Român!

Kossuthiștii se supără. În parlamentul deschis abea s'a adus la ordinea zilei ratificarea convenției comerciale provizore cu Italia. Opoziția kossuthistă prin oratorul său Polonyi a combătut luarea la cunoștință a procedurii guvernului, care fără autorizația prealabilă a parlamentului, prin urmare călcând constituția, a făcut convenție cu Italia.

Acest punct de vedere s'a adus pe tapet și în recenta ședință a partidului kossuthist, și s'a hotărît ca în parlament să se ia atitudine energică ostilă, față cu procedura guvernului.

Raportul între preoți și învățători.

Datorința bunei înțelegeri. — Sprijinul reciproc. — Demoralizarea poporului prin certele conducătorilor. — Strângerea rîndurilor. — Punerea la cale a conferențelor mixte preoțești și învățătorești.

Călătorul, care dorește să studieze progresele sau înapoierile poporului din vre-o parte oare-care a țării, când ajunge în o comună frumoasă, bine organizată, cu popor vioi și cu dare de mână, deștept în toate afacerile vieții, își oprește gândul la condu-

cătorii comunei aceleia. Și cine să fie iei dacă nu preoții și învățătorii? Cu deplină mulțumire va vedea, convingându-se, că acești factori de mare valoare pentru cultură, și-au împlinit pe d'antregul înalta misiune, ce și-au luat asupra lor. — Când se va duce din comuna aceasta, va strânge cu căldură mâinile preotului și învățătorului, le va adresa cuvinte de laudă și îmbărbătare, îndemnându-i a se conduce în lucrările lor și pe mai departe de principii sănătoase, de dragoste frățescă, de duhul bunei înțelegeri.

În căile cercetărilor sale va afla și comune destrăbătate, fără o viață regulată, case sărăcicioase pe lângă toată bogăția ascunsă și neexploată a pământului — și oprindu-și aci gândul la conducători, adică la preoți și învățători, suspinând va reflecta: »Aici dismanja sau nepăsarea față de binele poporului!»

Își va zice apoi: »Nu! Tradițiile proaste i-au adus la sapă de lemn!»

Va merge la izvor, să-și răcorească sufletul. Și ce va găsi acolo? Balsam alina-tor? Apă vite? O, nu; ce va vedea și ce va găsi acolo, e oroare!

Preotul, pentru-că nu i-a cântat dască-lul în strană pe podobie, îl inzultă pe acesta în terminul surugieșii, înaintea poporului.

Dascălul, pentru-că l-a spus cineva dintre oameni, că preotului nu l-ar plăcea necurătenia în școală, folosește terminul foarte puțin pedagogic la adresa preotului, bine în-teles, iarăș în public.

Adânc consternat, călătorul nostru își va lua repede rămas-bun, și de va avea destulă inimă, nainte de plecare, va administra fiecăruia câte un duș rece de morală, ca să țină minte, că între cei meniți de soarte a lucra împreună, adică între frați, nu pizma, ci pacea trebuie să domnească, — altfel nu sunt vrednici a se mândri cu numele de conducători firești al poporului!

Împreună cu acest călător să ne facem și noi judecata: când corespundem ca preoți și învățători îndatoririlor legate de slujba noastră frumoasă și sublimă? Atunci, când dăm pilde de-stabile poporului, prin certuri și porniri zavistnice, sau atunci când uniți în cugete și simțiri, mână în mână vom lucra cu spor, la mărirea neamului nostru?!

O minte înțelegătoare, un suflet senin, o inimă caldă și dornică pentru binele poporului, incontestabil va alege, ca răspuns partea din urmă a acestei întrebări!

Rămâne deci hotărît, că pentru asigu-rarea condițiunilor de progres, farul de lumină este și rămâne buna înțelegere dintre noi.

Din această condițiune răsar ca din senin, un șir de lucruri bune și frumoase. Întâi de toate: sprijinul reciproc. — Învățătorul are nevoie urgentă a merge la Arad, la Oradea, la Timișoara. Te duci ca preot,

fi suplinești cu drag, și de-a veni vre-o năpastă pe capul lui, ești aci și îl aperi.

Ești singur paroh în comună, pleci la părinții tăi, cari se află în depărtare bolnavi, dascălul e avizat, că în urma plecării tale, a răposat cutare credincios. L'ai rugat să te avizeze telegrafic. O face bucuros; cazul se întâmplă, telegrama vine la timp, vii. Îți faci datorința, ș'apoi puțin te privește că mai sunt, ici-colo, oameni, cărora le place și când faci binele, să caute și să afle răul!

Dascălul te-a apărut, — tu ești mulțumit în conștiință, nemulțumirea n'a putut croi un curent dușmănos contra ta, și-i bine.

Mai sunt apoi alte și alte cazuri, cari nu se afișează în public, dela cari însă de multe ori atârână demoralizarea poporului. — Dintr'o vorbă, dintr'o acțiune, une-ori inofensivă, — atingi susceptibilitatea cuiva, — tu contra dascălului și dascălul contra ta! Poporul se împarte în două partide. Una a ta, alta a mea. Eu le dau să bee, prin biruri, la mine acasă oamenilor, și stau de-o parte, rid și mă bucur, când văd cum sar ca fiarele ai mei pe ai tăi! Tu mergi însuși în birt cu ei, le cânti că ai glas frumos, le vorbești pe plac, ba-i și săruți în beție, și trecând pe lângă mine, mă cinstești cu vorbe de mahala, cu gratificări surugiești, și te bucuri, că ai tăi, ca lupii urlă când le comanzi să urle, și fac tărăboi infernal în preajma casei mele!

Poporul astfel împărțit, continuă lupta în alte forme, sub alte împregiurări și în loc să-i ai pe toți, ca preot, fi sufletești, pe unii îi ai scule până este beutură, pe alții dușmani de moarte; tot aceasta e situația și se încheie cu părinții elevilor și cu foștii sel elevi!

Pentru dălturarea acestor grozave păcate, cari din nefericire în dese locuri sunt pedece pe zeci de ani la înaintarea în cultură și morală a poporului nostru, se impune stringerea rîndurilor. Sub asta înțeleg să se adune toți cei buni și recunoscuți de atari, să chibzuiască asupra modului de sanare a răului și să aplice — între frați — măsuri cât mai riguroase pentru ajungerea țintei.

NAPOLEON BONAPARTE.

(Urmare și fine.)

Infanterie, cavalerie, tunuri, care de transport se încurcau una într'alta în groaznică învâlmășeală. Totul se prefăcu într'un convoiu care fugă și răpi cu sine și vechea gardă, ce stătea în rezervă. În zăpăceala aceasta enormă era imposibil de a ține cea mai mică ordine. Chiar nici trupele de gardă, cari păzeau pe împăratul, nu putură rezista uriașului val. Napoleon căuta disperat moartea. Oficerii săi de-bea fură în stare de a-l duce cu puterea. Munițiile, proviziunile, tunurile, toate au perit în bătălia aceasta și pierderile de oameni ale Francezilor se urcau la 40.000 morți, răniți sau prizonieri. Armata franceză nici odată nu a îndurat o înfrângere așa mare.

Aceasta a fost trista zi dela Waterloo, care printr'o lovitură nimici toate speranțele lui Napoleon.

Poporul din Paris primi rece pe împăratul, care se întoarse învins și fără de armată acasă. Ministrul lui îi veniră în cale cu impunități, ca și când el ar fi fost vina la toate. Casa deputaților se declară, la propunerea lui Lafayette, de nedisolubilă și e trădător de patrie, cel care ar disolva-o.

Cu acest pas puseră mâna pe puterea de stat. Acum deja și cei mai înflăcărați credincioși ai împăratului îl sfătuiau să se supună sorții nemilostive și să-și subscrie actul de abdicare. Napoleon zdrobit își subscrie abdicarea, declarând însă pe fiul său Napoleon II

Înainte de toate ar servi pentru promovarea ideilor bune, punerea la cale a conferențelor mixte preoțești și învățătorești, unde s'ar putea discuta și rezolvi multe chestiuni delicate, s'ar rupe multe noduri gordiene, s'ar închege o frăție și o emulare nobilă pentru binele și fericirea poporului, și prin ea, cimentarea raportului de sinceritate în munca pentru fericirea noastră proprie!

De ne-am iubi și am fi frați, cei-ce știm multe am învăța cu drag în aceste conferențe, pe cei-ce știu mai puțin; dar așa, că nu ne prea iubim, ne poartă ambiția pe căi păcătoase să ridicăm umărul și să privim de sus pe cel, ce ni-se pare, că știe puțin.

Cultura se arată prin bunătate și noblețea. Cu trimbița nu se poate buciama cine are și cine nu, o minte cumpănită și un suflet înălțat!

Cherechiu, 1904.

Al. Munteanu alui Vasilie,
preot.

Alegerile congregaționale.

Mandatele unei părți a membrilor congregațiunii comitatului Arad expiră în sesiunea aceasta. Iată lista membrilor aleși în anul 1898, al căror mandat expiră acum:

Cercul Aradului, districtul *Ujpanat*: Balogh Zoltán, Nachtnebel Ödön, Vassoczy Ferenc; districtul *Glogovaț*: Orody Nándor, Schauer Ádám; districtul *Ghioroc*: Tabajdi Gyula, Isaia Monța, Pálya Mátyás; districtul *Curtici*: Dr. Dálnoki Nagy Lajos, Szikszay Lajos, Dr. Sever Ispravníc; districtul *Sobochelt*: Pavel Milovan, Nicolae Conopceanu; districtul *Zimandului*: Rácz Márton, Dr. Parócz Ghula, Dr. Kugler István.

Cercul Pectchei, districtul *Pectca I.*: Szomoru István, Eliász Simon, Dr. Köpf János; districtul *Pectca II.*: Gál Pál jun., Katona Mihály, Nagy József, Kelemen István; districtul *Pectca-Română I.*: Terény Sándor, Emanuel Caracioni, Dr. Nicolae Ciacian, Alexiu Igrisan; distr. *Pectca-Română II.*: Titu Vuculescu, Trifon Igrisan, Nicolae Dragoș; districtul *Fornai-Nagyiratos*: Dr. Fábian Lajos, Dr. Meszlényi Antal; distr. *Semlac*: Teodor Guleșiu, Schaffer György; distr. *Peregului-mic*: Dr. Csernovits Diodor, Oláh Árpád.

de împărat al Francezilor. Dar camera deputaților nu primi aceasta, ci alese un guvern provizor de cinci membrii, sub presidența intrigantului Fouché.

Fouché se grăbi după aceasta de a îndepărta pe Napoleon din Paris. Dispoziția poporului se schimbă repede și miliția deja pretindea, ca să-l pună pe Napoleon earăși în fruntea ei. Napoleon însuși își oferí serviciile guvernului provizor, ca și simplu general. Trupele dușmane se apropiu de Paris și Napoleon voia să între și el în rîndul celorlalți cetățeni, ca să-și apere patria.

Dar Fouché avea alte ținte. Deja pe atunci începî negocieri secrete cu regele Ludovic XVIII. El zoreau deci pe Napoleon ca să fugă. Împăratul căzut, voia să călătorească la America. Corăbiile engleze însă îi închise drumul. El stete câte-va zile la îndoială ce să facă. În sfîrșit luând un pas decisiv, se aruncă cu totul în brațele Englezilor. Scrise o epistolă prințului regent.

„Alteța regească! Zbuciumat de partidele, ce sfășie patria mea și alungat de cele mai mari puteri al Europei, mi-am încheiat cariera politică. Ca un Themistocle, caut ospitalitatea națiunii engleze. Sunt sub scutul legilor englezești, pe cari le cer dela alteța d-tale regească, fiind d-ta cel mai puternic, constant și nobil reprezentant al lor“.

La această hotărîre marinimoasă guvernul englez răspunde cu o faptă demnă de un guvern ticălos și mizerabil. Insula Sânta-Elena fu desemnată de viitoarea locuință a „generalului Bonaparte“.

Cercul Șiriet, districtul *Comlaș*: Augustin Boțoc, Moise Zaslo; distr. *Făzekasvarsand*: Székalla József, Parecz György; distr. *Uj-Szt.-Anna*: Zorád Ferenc, Schöller Andor, Müller Iván, Volf Tivadar, Horváth József; distr. *Copásinf*: Nicolae Bultea, Gavra Berzovan; distr. *Șiria*: Vasile Popovici, Vasile Bistran, Iulius Herbay, Ioan Russu Șirianu, Romul Giorogariu; distr. *Șiria-ung.*: Traian Terebenț, † Ioan Petran; distr. *Pâncota*: Ignatie Blăgan, Ioan Seredan, Simion Buda.

Cercul Târnova, distr. *Agris*: George Pop, Ioan Morariu, Romulus Motorca, Petru Vancu; distr. *Tauf*: Ioan Nica, Königsegg Lajos graf; distr. *Târnova*: Ambrosie Ungurean, Kálly Gyula, Mesterházy Sándor, Dénes István; distr. *Drauf*: Muszay Géza, Brück Gyula, Melentie Pap.

Cercul M.-Radna, distr. *Bârțava*: Possevits Gusztáv, Sava Raicu, George Telescu, Traian Vătan; distr. *Lotvaradia*: Vasile Beleş, Petru Muntean, Lovich Gyula; distr. *Soborșin*: Bárdy Kálmán, Protasie Givulescu, Csukay Sándor; distr. *Radna*: Petru Popovici, Kömives István, Nicolae Oncu; distr. *Petriș*: Ioan Beleş, Ignatie Pap, Petru Vesa.

Cercul Halmaj, distr. *Nagyhalmagy*: Dr. Lengyel Sándor, Ioan Groza, Petru Truța, Stöger Vendel; distr. *Civci*: Frits Lajos, Darányi János, George Ionescu, Skonda László, Horvát Géza.

Cercul Borosebes, distr. *Iosășel*: Ioan Caracionyi, Öry Sándor, Cornel Lázár; distr. *Borosebes*: Dimitrie Curta, Seress Ferencz, Dr. Baross Ferenc; distr. *Buthent*: Iuliu Bodea, Kiurszki Iván, Baumgartner János; distr. *Alesil*: Nicolae Mladin, Arpad Cacinca, Nicolae Papp, George Lupsa.

Cercul Borosineu: br. Solymossy Lajos Boczkó Mátyás, Dr. Chilag Ignác, Borsos Géza, Suhajda Béla, Veresztos Lajos.

Cercul Chișineu: Dr. Ioan Trailescu, Dr. Cornel Ardelean, Laurențiu Toader, Dumitru Muscan, Szücs József, Mária Béla, † Ormos Péter, Méhes Gáspár, Varga György, Varga Aurel, Hollossy Kálmán, Ioan Ardelean, Iosif Cocos, Edes Elemér, Zachariás Dezső.

Cercul Alechea: George Turic, Frankó János, Dán Iozsef, Moller Simon, Vittmann János, Braun Ferenc, Ament János, Baross László, Striffler Ádám, Salacz Gyula, Fodor Imre, Csobris György, Szentes Mihály, Rajta Márton, Hajzelhofer Ádám.

Punem în vedere alegătorilor Români ca în situația în care ne găsim să dea asalt locurilor ocupate în trecut de străini, pentru a le cuceri, în folosul ideei noastre naționale.

Napoleon protestă vehement contra acestei mișelii. „Eu sunt oaspele, ear nu prizonierul Angliei; m'am predat de bună voie sub scutul legilor ei“.

Dar indignarea și protestarea sa fură zadarnice. Ce ar fi putut face, când era deja pe bordul corăbiel englezești „Bellerophon“, în mâinile inamicului?

Soartea, pe care i-au croit-o lui, era o prinsoare pe o insulă stearpă de stânci din mijlocul oceanului Atlantic, în depărtare mare de întreaga lume civilizată. Numai o speranță îi mai rămânea: clima cea nesănătoasă a insulei va schimba în curând prinsoarea în moarte.

La mizeria ce o făcea guvernul englez și într'acea că îi denegă titlul de împărat, Napoleon răspunde numai printr'un zimbet amar. Urmele gloriei sale nu i-le vor putea șterge din cartea istoriei universale; vor străluci în veac acolo.

XXII.

La 11 August plecă acea corabie, care trebuia să-l ducă pe marele bărbat căzut la locul prinsoarei lui. La 15 Octombrie sosi la insula Sânta-Elena.

Cel mai credincios dintre credincioșii lui îl însoțiră și aci. Camerierul lui contele de Las Casas și generalii: Bertrand, Montholon și Gourgang formau mica-i escortă, pe care guvernul englez a mai lăsat-o să-l însoțească. Mulți voiau să meargă cu el, căzura plângând la picioarele lui rugându-l să-i lase să vină cu el. Însă guvernul englez le respinse rugămintele.

Acel vre-o câțiva oameni, cari forma acum singura societate a lui Napoleon, se pu-

DIN DETA.

— Ședința dela 19 Octobru. —

În ședința de Mercuri a urmat desbaterea asupra provizoriului italo-austro-ungar. Deja înainte de începerea ședinței marele intendent al obstrucției, Argus, alias Kubik Béla împărțea rolurile cum aveau oratorii să vorbească și în ce ordine.

A vorbit din partea opoziției Dr. Nagy Sándor, deputatul Nădlacului, ear din partea partidului guvernamental iuriseconsultul Nagy Ferencz, care era mereu întrerupt. La urmă Kossuth voind probabil să-l prindă cu vorba pe Tisza, l-a întrebat pe prim-ministru, dacă să ține de cuvânt, că Ungaria va avea dreptul să rupă tratatul cu Italia. Tisza a răspuns hotărât că da are acest drept.

În sfârșit mai vorbi în afacere personală și Polónyi, după care ședința se ridică la 2 ore d. a.

Războiul ruso-japonez.

Măcelul din Extremul orient.

Telegramele sosite de pe câmpul de război vestesc despre un măcel atât de îngrozitor, de fanatic și fără păreche de care până azi nu s'a pomenit în istoria neamurilor. Lupta se dă cu ce vine la mână, cu sabia, cuțitul, patul puștii, pumnul, chiar și cu pietrii. Peste tot locul Rușii trag scurta, căci din năntea curagiului nema pomenit și a mânierturbate a Japonezilor pretutindeni se retrag în tugi nebună, ce seamănă mai mult a panică, lăsând muniții și miile de cadavre în urma lor. Într'acea se dă ca sigur capitularea iminentă a Port-Arthurului.

Se zice în telegramele din Petersburg că Rușii au obținut caie-va rezultate, dar prea amară este bucuria lor, căci alte telegrame vestesc, că Rușii au fost bătuti pe întregul front, așa că dacă au și avut nițică izbândă, aceea a perit ca beșica de apă. Se mai vestește, că Japonezii ar fi învoiți să pună pace, dacă țarul face propunerea. Acesta însă fudul cum au fost țarii în tot deauna până la ultima catastrofă, nici să audă nu voiește, ci se zice, că ar fi hotărât

să cedeze deocamdată Mandciuria Japonezilor, până strânge armata de 600.000 la frontieră, ca să înceapă din nou războiul. Socoata fără birtaș areasta, căci diplomația japoneză încă va ști ce face, pentru a-i taia pofta de a se mai război.

Dăm aci următoarele telegrame:

Petersburg, 18 Oct. Bătălia dela 16 Oct. a fost cea mai îngrozitoare dintre toate luptele.

Londra, 18 Oct. Vestile sosite de pe câmpul de luptă spun episoade despre felul cum se rezboiesc ambi beligeranți. Generalul Oku se trudește acum să taie retragerea Rușilor. Raportorul de pe câmpul de război povestește, cum soldații luptă cu baionetele, cuțitul și patul puștii. Miile răniților zac ore lungi pe câmpul de luptă, ear alții lamentează, strigând după ajutor. Nici buibuitul tunurilor nu se aude de vaetul răniților, care țipă de durere, încât ții-se stringe inima de milă.

Londra, 18 Oct. Agența Reuter vestește din Tokio cu datul de ieri:

Rușii au îndreptat un atac exasperat contra pozițiilor lui Oku, ear noaptea trecută au atacat și pe Nodzu și Kuroki, însă peste tot locul au fost bătuti și respinși cu mari pierderi.

Dela Port-Arthur.

Roma 18 Oct. Generalul comandant de fort Stoessel a oferit capitulația orașului Port-Arthur sub condițiunea că Japonezii îi lasă fortul Liaotesan unde i-se află toate lucrurile de război.

Londra, 18 Oct. Port Arthurul este de nou bombardat.

Londra, 18 Oct. Japonezii de acum nu pună pace, însă Rusia a refuzat categoric.

Berlin, 18 Oct. Lui *Voss Zeitg* i-se telegrafează: În Petersburg se vorbește, că țarul este preocupat de un nou plan de război: să renunțe deocamdată la Mandciuria și să organizeze o nouă armată de 600.000 pentru a începe de nou campania.

Tokio, Mareșalul Oyama vestește cu datul de 3 Octombrie, că numărul Rușilor

găsiți morți în fața frontului armatei drepte japoneze, este de 4500.

Au mai fost făcuți prizonieri încă 100 soldați ruși. Pierderile totale ale Rușilor în această parte a câmpului de bătălie sunt evatuate la mai mult de 20.000 oameni.

Berlin, 18 Oct. Lupta cea mai groaznică s'a dat pe o colină singură. Aici Japonezii au străpuns pe comandantul rus aruncându-l jos de pe colină.

Roma, 18 Oct. Dela cartierul mareșalului Oyama se vestește, că toate vestile cari vorbesc despre pierderile Japonezilor sunt neadevărate. Nu este adevărat nici aceea, că Japonezii ar fi pierdut un singur tun. Japonezii pușcă din tunurile luate dela Ruși la Yalu și la Kintșu. Oyama cere alte 70.000 soldați în ajutor.

Tokio, 17 Oct. Rapoartele lui Oyama fac dări amenunțite asupra evenimentelor. Oyama spune, că dela 10 până la 14 c. necurmat urma lupta cu rezultat favorabil Japonezilor pe întreaga linie. Dușmanul era numerice superior, și nu numai că a fost bătut, dar a fost luat și la goană. Îi strâmtorăm pe Ruși, zice Oyama, la riul Hun. Mai mult ca 30 tunuri am luat dela Ruși. Numărul prizonierilor face mai multe sute. Dușmanul a dat de mal cu planul său.

Telegramele dela 19 Octombrie vesteau mari învingeri rusești. Știrile sosite ieri însă desmintesc toate, până chiar și Rușii, că despre învingere rusească mai însemnată nici pomenire. Nici vorba, că Rușii ar fi împins îndărăt armata lui Oku și Nodzu, și că ar fi reușit să impresoare aripa stângă Japoneză. Faptul adevărat, precum se vestește din cartierul lui Oku și de la raportorul agenței Reuter la Londra se spune hotărât, că Rușii atacând aripa dreaptă a Japonezilor au fost respinși. Ziarului *Tag. Rundschau* îi se telegrafează din Tokio, că mareșalul Oyama au luat deja ofensiva în contra centrului rusec. Ear o altă depeșă din Petersburg declară de ficțiune știrea răspândită despre forțarea centrului armatei Japonezilor de către Ruși.

tau și aci în prinsoarca dela Santa Elena, ca și când ar fi șezut și acum pe tronul dela palatul Tuileries. Fidelitatea și stima, pe cari le producea oamenii mari în suflete simțitoare, nu s'a declarat niciodată în form mai nobilă ca și aci.

O căscioară de câmp era palatul împăratului. Lângă ea era o grădinuță, în care de multe ori săpa și el. În timpurile din urmă acesta i-a fost așa zicând singurul exercițiu corporal. Căritul nu-l mai continuă, de oare-ce îl supăra faptul că îl spionează mereu un oficer englez în urmărea totdeauna din depărtare.

Guvernul englez a fost destul de mic la suflet și în acea, că restrânse chiar și cheituețile zilnice ale înaltului prizonier.

Această sgârceanie nerușinată îl amări grozav pe Napoleon, făcând imputări vehemente lui Hudson Lowe, Guvernatorul voie să se scuze. Napoleon răspunse și mai violent și-l îndrumă la ordine.

Această lecție îl atinse grav pe brutalul om și de aci încolo îl năcăjea pe prizonier, unde numai putea. Guvernul englez și-a ales bine temnicerul

Neplăcerile acestea de toată ziua și totala lipsă a mișcării slăbiră din tamiel sănătatea cea de oțel a lui Napoleon. În 1819 era deja bolnăvicios și mama lui Napoleon trimise la Santa-Elena cu permisiunea guvernului englez un medic, pe profesorul Antomachi din Florența. Acesta era compatriot cu împăratul, fiind născut în Corsica, și aceasta aduse că Napoleon, care începuse să fie foarte neîncrezător către tot ce era străin, îl primi mai amical.

Mare parte din anul 1820 trecu prin boale continue, dar cu toate acestea împăratul lucra cu diligență, citea sau își dicta memoriile lui Montholon. Începând cu 17 Martie 1821 nici nu se mai putu ridica din pat. Adevărat că putea încă să mănânce, însă foarte puțin și pofta-i de mâncare se făcea din zi în zi tot mai slabă.

Oficerul de gardă, care trebuia să facă zilnic raport despre Napoleon, anunță guvernatorului că de 24 ore nu l-a văzut pe generalul Bonaparte. Hudson Lowe credea că se pregătește ceva în ascuns și Napoleon vrea să fugă, pretindea deci grobian ca să-l lase pe oficer în casă spre a se asigura cu propriul lui ochi despre prezența lui Napoleon, căci în caz contrar sparge ușile. Ca să prevină unei grobianități așa de mari, generalii Bertrand și Montholon s'au înțeles între ei ca să cheme și pe medicul englez Arnott la patul bolnavului, ca astfel acesta să facă raport zinic guvernatorului.

În 21 Aprilie bolnavul simțea deja că i-se apropie sfârșitul. Chemă pe abatele Vignali și începuse să vorbească cu el despre moartea sa. Ear când privirea-i se opri pe fața sceptică și îndoielnică a lui Antomachi, se întoarse spre acesta. „D-ta“, îi zise, „se înțelege că te-ai ridicat peste această slăbiciune, dar eu nu sunt nici filosof, nici medic. Eu cred în Dumnezeu, mi-am păstrat religia strămoșilor mei. Nu poate ori-cine tăgădui că este Dumnezeu.“

În cele din urmă zile ale lui April încă se putea ridica din pat. Aerisându-i odaia, prietini săi voia să-l ducă în ceaialtă odaie.

„Nu“, — zise, „încă nu trebuie să mă duc, atunc, când voiu muri, — da; acum numai sprijiniți-mă“.

Boala ucigătoare se agrava într'aceasta zi de zi. Suferea de cancer de stomach. Acum deja nu mai putea mânca nimic.

„Dacă voiu muri“, — îi zise doctorului, doresc ca să-mi faci autopsia. Inima să mi-o puți în spirt și să o duci la Parma, iubitei mele Luize. Îi vei spune ce mult am iubit-o și că niciodată n'am încetat a o iubi... Mergi apoi la Roma, la mamă-mea, la rudele mele și spune-le că Marele Napoleon a murit în cea mai mizerabilă situație, despoiat de toate. Spune-le că închizând ochii a lăsat oroarea și rușinea morții sale ca moștenire tuturor familiilor domnitoare“.

Îi veni ferbințel și bolnavul vorbea fără conștiință. „Steingel! Desaix! Mussena! Victoria e a noastră! Naainte! Fugiți! Îi ajungem!“

Sări din pat și căzu în nesimțire.

În ziua următoare, în 3 Maiu, se împărțasi cu ultimelă taine. Avea încă momente lucide. În 4 Maiu trăgea de moarte toată ziua. În 5 Maiu des de dimineață pe corpul lui Napoleon se arătau primele semne ale descompunerii. Trupu-i începu să se răcească. Soția mareșalului Bertrand, ea însăși bolnavă, se repede în odaia muribundului împreună cu copii săi. Toți ingenunchează, prinseră mâinile muribundului, le acopere cu sărutări și lacrimi. În odaie se aude strigatul durerii sfâșietoare. Erau 9 ore fără 10 minute. Napoleon încetă de a mai trăi. Trad. după Aldor de: *Mircea*.

— Știri marunte la războiu. —

— Mikadul a trimis primul ministru japonez următorul manifest adresat națiunii:

„Dela începutul ostilităților, armata și flota noastră a dat dovezi de strălucit devotament și bravură și fiindcă funcționarii și poporul au urmat în unanimitate îndemnul nostru, am avut să însemnăm pas cu pas progrese continue. Cu toate acestea, perspectivele noastre pentru un succes definitiv sunt încă depărtate. Sper că sinceritatea sentimentului național ne va înlesni a ne realiza scopul nostru final. Manifestul ar fi făcut o foarte bună impresie.

— Corespondentul ziarului Figaro anunță din Petersburg: „Japonezii au împănă punctele cele mai importante ale Chinei cu emisari, cari ar aștepta populațiunea în contra tuturor străinilor și ar pregăti tulburări de felul celor de când cu răscoala Boxerilor. În cazul unei eventuale înfrângerii a Japonezilor, aceste tulburări, în legătură cu măcelărirea Europeanilor, ar fi să exercite o presiune asupra Rusiei și să silească pe Ruși, a pune Japonezilor, condiții de pace mai ușoare, căci numai astfel ar înceta revoltele sângeroase. Japonezii speră că toate națiunile europene se vor uni pentru a face o presiune asupra Rusiei“. Corespondentul adaugă: Planul pare foarte ingenios, dar intențiile sunt prea evidente, și Japonezii cu greu vor reuși în chipul acesta. Afară de aceasta cei din Petersburg cred a ști că Japonezii întrebunțează noul explozive pe cari le numesc contra mine și pe cari voiesc a le folosi în contra întăririlor dela Port-Arthur. Nouile bombe ar consta din pungi de cauciuc umplute cu materie explozivă. Există de asemenea temerea că micile vase japoneze vor urmări flota Balticelei în drumul ei prin apele daneze, engleze și spaniole și cu ajutorul nouilor mașini infernale o vor arunca în aer în timpul nopții.

— Asupra viitoarelor planuri de războiu ale Japonezilor, ziarul Daily Telegraph primește din Shanghai uruătoarele: Japonezii recunosc că la 28, luna trecută, au suferit pierderi simțitoare la Port-Arthur, dar tot speră că vor cuceri cetatea până la sfârșitul lunii Octombrie. Ei așeza din nou pe linia de luptă tunuri grele. În scopul acesta vor fi dezarmate și golite chiar forturile și arsele din jur. Apoi Japonezii își vor întări pozițiile de la Liaoyang, iar una la Gensan, unde va urma o altă divizie. Afară de aceasta, numeroase detașamente au plecat spre Port-Arthur și în alte direcțiuni. Japonezii n'au de gând să înainteze în direcția nordică dincolo de Mukden, pe care voiesc să-l ocupe — spre a-și asigura pe timpul iernii șoseaua ce duce dela Liaoyang la Viu și mica linie ferată din partea locului. Numai în împrejurii extra-ordinare își vor întinde ei, în anul acesta ofensiva, până la Tiengling. Se afirmă că se va face o demonstrație din baia Possiet în contra Vladivostokului și pentru aceasta vor servi două divizii, ce vor fi trimise la Gensan. Această expediție va fi urmărită de corespondenții și atașajii străini. De altă parte, se crede că adevăratul scop al expediției ar fi insula Sachalin.

Corespondență.

Alegere de vice-notar în Semeac.

Innaintea de anul 1870 George Adamovici fost vice notar în Semeac s-a ales notar în comuna Ianova, prin ce postul de vice-notar a rămas în vacanță, și deși comuna Semeac numără atunci peste 6000 locuitori, — ear astăzi aproape 7000 — totuși notarul de atunci Sigismund Rajla fiind în amicitie cu comitele suprem Tabajdi, a făcut să se sisteze postul de vice-notar țânând pe speșele comunei 2 scriitori, iar venitele din notariat le puneă Zsiga băcsi în buzunar.

După moartea lui Rajla a venit în comună actualul notar Bedrich Lajos, acesta încă a mână-o cu 2 scriitori până la un timp, dar în anul din urmă nu-i erau destul, ci solicita pe lângă reprezentanța comunală pentru al 3-lea scriitor, reprezentații comunei însă nu erau aplecați a susține atâți scriitori, ci au hotărât în luna Ianuar să se înființeze postul de vice-notar. De atunci treaba a stat baltă, și nimenea nu-și putea explica cauza.

Deodată numai ne trezim, că pentru postul de vice-notar e publicat concurs și ziua alegerii deștă pe 6 Octombrie st. n.

În împrejurările de astăzi nici nu visam, că un Român să dobândească acest post, pentru că sau nu, ni-se va candida Român, sau de se va și candida nu vom putea învinge, deoarece din 48 reprezentanți numai 17 sunt Români și 31 străini aproape de două ori; ear aceștia nu votează pentru Român.

În fața acestei situații, nu cutesc omul nici se facă pași, totuși a încerca nu numai că este iertat, ci și laudabil. Îndatăce am fost informați despre ziua alegerii, preotul Demetriu Ganea a întrunit într-o conferință pe toți alegătorii Români, unde a arătat necesitatea de avea și noi un Român la comună, pentru-că și așa suntem asupriți din toate părțile, și să fie toți alegătorii Români solidari, să-și dea toți voturile numai pentru candidatul Român.

Conferența a succes, de toți s'au declarat că vor ține laolaltă și se vor prezenta la alegere cu toții.

Pretorele cercual S. Boșan fiind împedat prin boală, a fost înlocuit prin pretorele Aradului Dr. Fülöp Lajos, om cu inimă bună și afabil după cum l-am văzut prima dată.

Acesta escurgând în comună pentru alegere: a candidat pe ungurul Busi și pe 2 Români; pe N. Givu din Vadas și pe Christof Adamovici fiul preotului din Semeac. — Candidarea aceasta ne-au făcut vesel, și din 21 pepturi a izbucnit deodată un strigăt profund: „trăească Adamovici“, nici contrarii nu au fost mai puțin leneși și ei strigau Busi, Busi, Busi. — Președintele alegerii, ca să facă pe voia tuturor a ordonat votare, a cărui rezultat a fost: 33 voturi date, dintre care 21 pentru Adamovici și 12 pentru Busi, astfel Adamovici a fost proclamat de ales.

Văzând aceasta contrarii, se strecurau pe întrecute din sala de alegere, chiar și bărbatul de încredere s'a sculat ca mușcat de șerpe și eșind nu s'a mai întors să subserie protocolul de alegere. Din partea Românilor însuflețirea era la culme, și toți se mirau atât de curagiu cu care am început acțiunea, cât și de rezultat. De ce-riul, ca și în inima poporului român să se deștepte simțul de interes pentru cauzele sale.

Un alegător.

Din străinătate.

Tratate de comerț. „N. Fr. Presse“ scrie: Se spune că Germania a făcut concesii Rusiei și României în privința exportului de vite și de carne. Până acuma era oprit din Rusia: 1 portul și transitul de vite albe vii, de oi, de carne proaspătă de oaie, de capre vii, de orice alte rumegătoare, de porci vii, de bucăți proaspete de carne de vacă, oae, de capre (laptele, smântâna, untul, brânza puteau).

De asemenea era oprit importul de gunoii (bălegaru), de carne proaspătă de porc și de orice preparate din ea, afară carnea fiartă de tot și de osânză. Era oprit importul de păsări vii. Importul și transitul cailor și al găștelor vii erau mărginite. La 22 Maiu 1890 o hotărâre a consiliului federal a admis intrarea unor oi de prăsilă.

La 14 Iulie 1889 un decret imperial a îngăduit importul porcilor vii în anumite orașe de pe lângă graniță și în număr fixat. Dar carnea acestora nu poate fi scoasă din acele ținuturi. S'a îngăduit importul de păsări pe la Eydtkuhnen și Prostken.

Din România era oprit importul și transitul vitelor albe vii, de asemenea și carnea proaspătă de vite albe, de oi și capre, apoi oile și caprele vii, porcii vii (exceptie putea face cancelarul în baza ordonanței dela 14 Iulie 1889); de asemenea era oprită importarea și transitul a bucăți de vite albe, capre, oi și orice produse (afară de lapte, zământăna, unt); de asemenea era oprit gunoii; carnea de porc proaspătă sau preparată era oprită afară de cea fiartă de tot și de osânză; oprite erau și părțile crude de oae, capre și porci.

Cătră On. abonați!

Rugăm pe on. noștri abonați să binevoiască a ne trimite costul abonamentului cel mult până în 25 Oct. st. n. altfel li-se va sista trimiterea foii.

Administrațiunea „TRIBUNEI“.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Octombrie 1904.

— Procesele noastre. Săptămâna viitoare, Mercuri și Joui, se vor pertracta procesele de presă, intentate ziarului nostru, înaintea Curții cu jurați din Oradea mare. Redactorul nostru dl Sever Bocu ca autor al articolelor incriminate, se va prezenta având de apărător pe distinsul avocat Dr. Ioan Suciu. Atât publicul maghiar cât și cel român manifestă o deosebită interesare față de aceste procese, despre care se știe că sunt puse la cale din partea guvernului pentru a da lovitură ziarului nostru.

— Curtea la Gödöllő. Din Gödöllő se telegrafează cu datul de ieri: Ducesa de Bavaria Gizella a sosit Mercuri aici. La gară a fost întâmpinată de M. Sa și ducele de Bavaria Leopold. M. Sa a fost ieri la Valk, la vânătoare de porci sălbatici, ear suita Sa la vânătoare la Kerepes. Azi după amiază regele s'a dus la Isaszeg, ear mâine va fi în pădurea dela Havaszt o mare goană.

— Pentru istoria bisericeii române. Conștient de importanța studiului istoriei noastre naționale-bisericești, presidiul Consistorului gr. or. rom. din Oradea-Mare a lansat un circular, pe care îl recomandăm și îl punem în vedere, cu îndatorire de satisfacere, tuturor factorilor competenți din țara noastră. Iată textul circularului adresate tuturor protopopiatelor și oficiilor parohiale din districtul consistorului ort. rom. din Oradea-Mare:

„Istoria, după obicei, trebuie să fie, și a fost totdeauna cartea de căpetenie a popoarelor, și a fie-cărui om indeosebi, pentru că fiește-care stare, fieștecare profesie află în ea regulile de purtare, stat la îndoirile sale, învățatură la neștiința sa, îndemnul la slavă și la fapta bună.“ (Michail Cogălniceanu).

Istoria bisericeii ortodoxe române încă nu e scrisă complect; trecutul, organizațiunea ierarhică și dezvoltarea ei în cursul timpului, luptele ce a susținut pentru apărarea și conservarea credinței și a legii strămoșești, osebit în patria noastră, în regatul ungar, sunt puțin cunoscute. Documentele istorice, câte vor fi scăpat prin vijeliile vremilor trecute, zac ascunse și neexploatate în arhive și biblioteci, sau risipite pe la particulari, în lipsa cercetărilor și a mijloacelor.

Necunoștința istoriei, lipsa icoanei trecutului nostru sunt imens de păgubitoare pentru creșterea și luminarea generațiilor tinere, căci, cum zice Cicero: „a nu ști ce s'a întâmplat înainte de a fi născut, este ca și cum am fi neconținți prunc.“

Biserica ortodoxă în păzita de Dumnezeu eparchie a Aradului are și ea trecutul său, bogat în evenimente mărețe din viața religioasă a poporului român, mai ales în districtul Consistorului Orăzii-mari. A desvâli acest trecut, a adună materialul istoric, documentele, inscripțiunile, și însemnările vechi, pentru a construi istoria bisericeii în diecesa Aradului, este problema ce ni-se impune ca o necesitate de primă ordine.

La realizarea și desăvârșirea acestei importante lucrări pe terenul atât de vast al cercetărilor istorice, unde secerișul e atât de mult și lucrătorii așa puțin, chemați sunt a da tot concursul și spriginul lor preoții, căci, ei sunt apostolii culturai și străgerii bisericeii, în toate timpurile.

În vederea acestui oficiu și în alte chemări preoțești, și în conformitate cu concludul sinodului eparchial de sub Nr. 55—904. prin acest ordin circular dispunem următoarele:

1. Fiecare preot este îndatorat a face (scrie) cronica bisericeii la care servește sub titlul: „Cronica bisericeii parohiale din comuna N. N.” în care va expune hramul bisericeii, materialul din care e edificată, (lemn, cărămidă, piatră), este zugrăvită sau ba, și în afară de icoanele sfinte obicnuite, se găsesc și altele de icoane pe pereții bisericeii, și ce reprezintă? În care an s'a edificat? În ce stare se găsește biserica, bună, mediocră ori slabă? Cine sunt ctitorii sau întemeietorii bisericeii? Când și prin care episcop s'a sfințit? Înainte de întemeierea bisericeii de astăzi, existat'a altă biserică mai veche? La care an și prin cine s'a întemeiat cea mai veche biserică în comună? Care sunt datele despre existența ei? Pe lângă datele istorice preotul va expune aci povestirile și tradițiunile rămase din bătrâni relativ la trecutul bisericeii în respectiva comună.

2. Ce cărți are biserica, înregistrând pe rând nu numai cărțile cele sfinte ci tot felul de cărți, ce se vor găsi în biserică, transcriind sau decopiind frontispiciul sau titlul întreg al fiecărei cărți cu numele autorului sau traducătorului, locul și anul tipăririi, cum se află pe carte cu numerii cirilici, iar la cărțile, cărora le lipsește titlul, va indica pe scurt, în câteva rânduri materia despre care tractează.

3. Fiecare preot va transcrie și decopia per extensum și întocmai toate inscripțiunile ce se vor găsi: pe antiminsul de pe sf. prestol; ori pe alte antiminse mai vechi, pe pereții și pe clopotele bisericeii, sau pe cutare monument (cruce) din preajma bisericeii, precum și toate însemnările ce se vor găsi în cărțile bătrâne sau pe tăblice lor indicând titlul cărții din care a scos însemnarea, și numele proprietarului.

4. Pentru fiecare biserică parohială preotul va arăta anul dela care există, cele mai vechi matricule ale botezațiilor, cununațiilor și repositilor, și de atunci purtatul-s'au matriculele fără întrerupere, sau cu întrerupere, și din care an lipsesc? Pe lângă matricule mai are biserica, oficiul parohial, vre-o colecțiune de alte documente, de pildă „Protocoloalele circularelor” bătrâne, și din care an? Are și avut'a comuna bisericească familii istorice, vrednice de pomenire sau cu diplome nobilitare și dela care domnitor și din care an datează diplomele nobilitare? Care sunt numele acelor familii? Cine au fost din timpurile cele mai vechi preoți în comună? Cine e astăzi preotul, ce școli a absolvit, pe lângă teologie? Când și prin care episcop s'a hirotonit? De câți ani e, și câți ani de serviciu are?

5. Tot în „Cronica bisericeii” preotul va arăta începutul și istoricul școlii în comună sa, cu numirea învățătorilor cari au funcționat până în prezent, materialul din care e zidită școala, starea ei de astăzi.

6. Care e numărul familiilor (caselor) și numărul sufletelor în parohie? Câți știu ce și scrie din credincioșii bisericeii? Ce persoane sau bărbați mai însemnați au eșit și s'au distins în cursul timpului din respectiva comună.

7. Cât pământ propriu are biserica și cât are școala? Cât pentru dotațiunea preotului și cât pentru dotațiunea învățătorului? Are biserica vre-un fond sau vre-o fundațiune pentru cutare scop filantropic sau cultural, din ce constă și cât capital represintă.

8. Pentru bisericile din parohiile administrate, și cele din filiale, unde sunt bisericeii, preotul va face „Cronica” osebită, indicând la care parohie matră aparțin; iar filialele, care nu au bisericeii proprii, precum și moșiile sau pusele. unde biserica are credincioși, se vor cuprinde și expune cu numirile lor în cronica bisericeii din parohiile matră.

9. Preotul care, în oarecare părți ale lucrării d. e. la descifrarea și descopieria inscripțiuni-

lor slavone ori grecești, n'ar putea să satisfacă singur îndrumărilor date, din lipsa cunoștințelor necesare, se va adresa pentru explicare și îndreptare către cutare din colegii săi mai iscușiți, respective către protopresbiterul tractual.

10. Materialul adunat și tractat în chipul acesta în cronicile bisericeii parohiale de către fiecare preot, se va subșterne oficiilor protopresbiterale până la 1/14 Septembrie 1905, ear protopresbiterii le vor înainta acestui Consistoriu până la 1/14 Octombrie 1905.

Oradea-mare, 27 Sept. (10 Oct.) 1904.

Vasilie Mangra, m. p.,
vicar-episcopial

— **Impăratul Wilhelm la înmormântarea regelui Saxoniei.** Impăratul Wilhelm va pleca la Dresda pentru a azista la înmormântarea regelui George al Saxoniei, care se va face la Dresda.

— **Moartea unui savant.** Se anunță din Helsingfors moartea lui Lemstroem profesor de fizică la Universitatea din Helsingfors și specialist în materie de magnetism și electricitate.

Lemstroem a luat parte la mai multe expedițiuni polare.

Așa a fost în expedițiunea la insulele Spitzberg, organizată de Nordenskiöld.

— **Atentat contra lui Ugron.** Mercurii la Betlenfalva un ziler secul a îndreptat un atac descreeat împotriva cunoscutului campion al opoziției maghiare parlamentare Ugron Gabor. Pușin a lipsit de nu a fost stinsă vieța deputatului Ugron, dar și așa atentatul a avut drept rezultat frângerea brațului stâng al deputatului. Mercurii adică deputatul s'a dus la moșia sa din Betlenfalva unde a voit să supravegheze înmagazinarea cucuruzului. Un lucrător renitent cu numele Demeter Zakhariás nu voia să asculte de ceea-ce îi poruncise stăpânul, care în urma aceasta l'a certat; dar muncitorul nici după asta n'a dat ascultare poruncii, ba întorcea cuvintele deputatului, pe care se resti cu întrebarea dură ca un adevărat Secui:

— Ce cauți D-Ta (maga) între Secui?

Deputatul revoltat de această purtare provocatoare a slujbașului său, îi trase o palmă. Acesta se retrase și după scurt timp se apropie de deputat cu un topor în mână, dar pe la spatiele stăpânului cum se cuvine unui secul curajos. În urma zgomotului pașilor dinapoi sa deputatul întoarsă capul de tot instinctiv dar chiar în momentul suprem, când lovitura de topor era să-i despice capul. Ugron în această situație de extrem pericol își ridică brațul stâng, cu care a parat lovitura depravatei existențe secuești, dar toporul a fost prea tare izbit, așa că a frânt brațul deputatului. Criminalul om însă nu s'a indestulit cu atâta, ci aruncă securea, și grăbi să pună mână pe un revolver din care descarcă asupra deputatului 3 focuri, dar fără să rimerească. Atentatorul a fost deținut, după ce a fost desarmat de către ceilalți muncitori. Demeter este de altfel un criminal probat, care zăcuse 12 ani în temniță pentru crimă de omor.

Ugron a fost dus după întâmplarea asta la locuință unde imediat a fost luat în îngrijire medicală. Casul acesta destul de regretabil va lipsi pe deputatul Ugron mult timp dela participarea la acțiunea parlamentară, care este în perspectivă.

— **Kossuthiști curajoși.** E ceva nou, nu-i așa? Pe kossuthiști doar totdeauna așa i-am știut că pacticează cu guvernul, și apucă câte un oscior pe după culise, când se poate, și-l rod.

Dar acum s'a sffrșit! Mai ales în Arad. Membrii kossuthiști ai congregației orașenești, într'un recent conventicul au hotărât, ca pentru toate locurile vacante de membri, vor candida la alegerile

viitoare, cari vor avea loc încurând, partizani de ai lor; și vor căuta să valideze politica generală kossuthistă (sic!) și la oraș. Ei bine, sunt adorabili acești domni, cari au atâta curagiu, față cu un primar, aprobat de guvern, ridică statui „martirilor”. Sunt și mai adorabili acești opozanți, al căror glas în congregația comitatensă nici când nu se aude.

Și aștia vor să răpună pe primarul, care nu va cere congregației mai mult decât sporirea impositelor suplimentare.

Și Müller n'are să le voteze? Deiar' e om galant!

— **Cununie.** Anunțăm cu deosebită plăcere că domnul Petru Vasilon harnicul funcționar al institutului „Victoria” își va serba cununia cu d-șoara Hermina Vuia fiica d-nei Livia Dr. Vuia, Marți în 25 crt. la 5 ore după-ameaz în catedrala din Arad. Felicitările noastre sincere.

— **Din Belgrad.** Oficerii francezi care au asistat la încoronarea regelui Petru al Serbiei, au refuzat invitația oficerilor garnizoanei din Belgrad de a azista la banchet, alături cu regicizii.

Au declarat că vor să fie numai oaspeții regelui, camaradul lor, și a nu se amesteca în neînțelegerile politice rezultând din sffrșitul tragic al precedentei dinastii.

— **Agitația studenților universitari din România contra nouilor taxe Universitare.** Comitetul de redacție al „Gazetei Studenților” a primit înștiințare dela studenții Unversitari din Iași că o delegație de studenți ieșeni, compusă din d-nii: C. G. Toma, D. Haasnaș, V. Stănescu-Putna, P. Bogdan, Gr. Vasiliu și I. V. Ionescu. s'a prezentat d-lui Ministru Haret la Iași, cerându-l suprimarea nouelor taxe universitare de examen ce sunt foarte împovărătoare pentru studenții.

D. Ministru Haret a primit delegația cu multă bună-voință, promițând că va lua imediat următoarele dispozițiuni, pentru Studenții ambelor universități:

Vor fi scutiți de taxe:

1) Bursierii 2) Cei ce au absolvit cursurile și cari au dat un număr oarecare de examene 3) Cei lipsiți de mijloace și cari din diferite motive nu vor putea să-și procure acte de pauperitate. Aceștia vor fi scutiți de decanul facultății respective.

— **Hiene!** Confratele „Aradi Közlöny” aduce știrea, că avocatul Dr. Șteva Udiczky din Chichinda-Mare a murit, în mod repetin, în urma unei inflamațiuni ce a avut la gât și care la început părea neprimejdioasă.

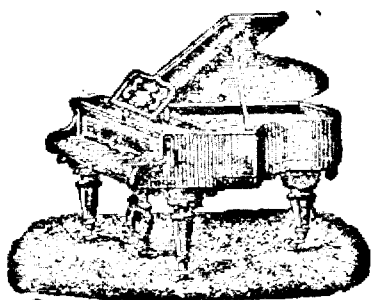
Modul cum parentează ziarul maghiar înțetarea din viață a unui avocat și sârb cinstit este revoltător.

Avocatul Udiczky a avut fericirea de a fi om întreg, de a-și iubi neamul și de a detesta și înfrunta stupiditățile șoviniste. Îi cântă deci, la cap, drept vecinica pomenire, masonicul Közlöny: „Poate otrava urei față de maghiari a fost în inflamațiune, de așa în grabă l-a omorât”.

Să știe confrății șoviniști, că ura lor stupidă provoacă legitima noastră revoltă, care nu-i va ierta, în ceasuri grele. Căci fanatismul, fanatism să fie, moral, face minuni; fanatismul stupid, ca cel șovinist, nici pe morți nu-i lasă în pace. Dar vii se răzbună.

— † **Iuan Leucuta preot în Calacea** a răposat subit, lăsând în adincă întristare numărăoasa sa familie, soția și cinci copii minoreni, precum și numărăoase rudeni.

Răposatul a fost un harnic și cinstit preot; moartea lui lasă un gol simțit în corpul preoției noastre gr.-or. române.

Faix Jacques

365 fabricant de piano

strada Batthyányi Nr. 35. acordare de piano

Recomandă atelierul său de piano bine asortat, primește ori ce lucru aparținător acestei branșe precum și

Are în deposit **PIANE**

de primul rang fabricate în Viena, în patrie și fabricate proprii, pe cari le vinde cu garanță pe bani și pe lângă prețuri de concurs

Inchiriare de piano cu luna.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și să mângâie pe cei rămași în jale în urma lui!

Din partea familiei am primit următorul anunț funebru:

Subscriși în numele lor, a număroaselor rudeni și cunoscuți, cu inima frântă de durere fac cunoscută trecerea din viață a neuitatului lor: soț, fiu, tată, frate, ginere și cumnat: Ioan Leucuța, paroh ort. rom. întâmplată în Calacea, azi la orele 8 a. m. în mod repentin, în anul 38 al etății, iar al căsătoriei și preoției 14. În mormântarea va avea loc în 6/19 l. c. la 11 ore a. m. în cimitirul gor.-or. din loc. Maximilian Leucuța, Maria Popovici, părinți. Stefan, Todor, Luiza, Mărivara, frați și surori. Elena Leucuța n. Trailescu, ca soție. Traian, Nițu, Aurel, Veturia și Maxim, fil. Lazăr Trailescu, socru. Dr. Ioan Trailescu, Pavel Trailescu, cumnați și familia.

— Regele George al Saxoniei murind, urmașul său la tron este Frideric August, bărbatul principesei celebre Luiza.

E întrebare acum, ce atitudine va lua noul rege față de soția necredincioasă, mama copiilor săi, care avea să împartă mărirea tronului, căci știut este, că clironomul Frideric August este o fire cu mult mai blajină și concesivă decât răposatul rege, tatăl său.

— Reliquiile lui Rákoczy. Ziarul „Budapesti Hirnap“: anunță că tratativele cu Poarta otomană pentru aducerea în patrie a osemintelor principelui Francisc Rákoczy și a altor maghiari îngropați la Ismit și Rodosto, în Turcia, sunt aproape terminate. Aducerea osemintelor însă va avea loc numai în primăvara anului viitor.

— Greva din Marsilia. Marea grevă din Marsilia este complect sfârșită. Lucrătorii Cărbunari cari, singuri, nu reușeau rălucrul, s-au reîntors în post Vinerea trecută.

Consiliul comunal din Marsilia a votat o sumă de 30.000 fr. de împărțit între familiile cele mai împovărate ale foștilor greviști.

— Moartea unei principese. Principesa Esturiiilor sora Regelui Spaniei, a născut, înainte de termen, o fată. Cauza este un deranjament intestinal.

Principesa a murit în urmă, fulgerata de o congestiune cardiacă.

— Arestarea unui asasin. Poliția a arestat pe Klein urmarit de poliția austriacă pentru asasinarea proprietarului Sikora dela Viena, crimă savârșită în ziua de 8 Octombrie.

— Expoziția Vereșciaghin. — Societatea pentru încurajarea artelor frumoase din Petersburg a organizat o expoziție a operilor celebrului pictor Vassili Vereșciaghin.

Printre operile expuse se găsesc studiile făcute de artist asupra epopeei din 1812, între altele un bătrîn grenadir francez în mărime naturală.

— Telegrama contesei Montignoso. Fosta moștenitoare de tron Luisa de Saxonia, care dela scandalul din Drezda încoace poartă numele de contesă Montignoso, a adresat din incidentul morții regelui George o telegramă fostului ei bărbat, moștenitorul de tron Frideric August, în care contesa regretă moartea fostului ei socru. Răspuns însă n'a primit.

— Invitare. „Comitetul parohial gr.-cat din Rebrîșoara, are onorul a Vă invita la sfințirea bisericei nou edificate din loc, care se va celebra Duminecă în 30 Octombrie st. n. a. e. Programa: Duminecă dimineața la orele 8 actul sfințirii și liturgia solemnă. La ora 1 p. m. banchet, couverta 2 cor. Seara la 7 ore petrecere cu dans în sala școlii contes. Prețul intrării de pers. 1 cor. Rebrîșoara 16 Octombrie 1904. Comitetul aranjator.

Sfaturi econmice.

Pomi roditoi. Ministerul agriculturii a publicat acum condițiunile pe lângă cari se vând pomii roditori cultivați în școlile de pomologie ale statului. Comande se pot face până la 15 Decembrie. Preoți și învățători pot recurge, cu petiție cu timbru de o coroană, pentru a li-se vinde pomii roditori cu jumătate de preț

Altoii se vând, până când mai este numărul celor pregătiți pentru vânzare, cu câte-un filer de bucata, la preoți, școale pomologice etc.

Castanele sălbatece ca nutreț. Castanele sălbatecel sunt de două ori mai nutritoare decât fănuțul cel mai bun și aproape așa de folositoare ca bucatele. Bine face deci cel ce le folosește ca nutreț pentru vite.

Fiind cam amare, dobitoacele la început nu le mănâncă; obicinundu-se însă cu ele, le mănâncă cu mare poftă.

Nainte de folosire să le ținem la aer, ba dacă le uscăm, cu atâtă mai bine, căci își pierd gustul lor amar și mai ușor se mistuesc.

Voind a le întrebuița timp mai îndelungat, să le uscăm temeinic, căci rămânând umede, mucezesc.

Date ca nutreț, să le bucătățim și să le mestecăm cu pospai. Nici nu e nevoie să dați alt nutreț vitelor. Ast-an s'au făcut destule; să le adunați deci cu îngrijire și să le păstrați.

Din castane sălbateci dați vacilor zilnic 3—5 kilograme, vitelor cornute mai în putere 10 kilograme oilor 1/2 kilograme, cailor 3—4 kilograme.

Sarea pentru vite. Sarea mai ieftină pentru vite s'a pus deja în circulație. Di jude să spună negustorului prin comună, ca să țină în prăvălia sa și din sarea cea mai ieftină pentru vite.

Găște italiene puteți comanda dela următoarele Doamne: Spilka Antalné (Mező-kovácsbáza), Weinrich Lajosné (Battonya) și Sármezey Antalné (Mezőkovácsbáza). Găini bălțate, dintre cari una cântărește până la 1 kilogram, iar un ou cam 70 gr. să comandați dela economul Szalay János (Szolnok).

Depărtarea ruginii de fier. Când e nouă să face frecând cu unt de măsline, mai bine cu un dop de plută. În cazul când rugină e mai veche, atunci să amestecă unt de măsline cu floare de pucioasă, care să face un fel de cocă și să freacă fierul cu piele oarecare, după ce s'a lăsat câțva timp coca pe fier.

ECONOMIE.

Arad, 19 Octobrie.

Gardul viu. Gardul viu se crește din acele feluri de arbori, pomi și tufe, cari rabdă la ger, cresc repede și au însușirea a naște numeroase frunze și ramuri puternice.

Mai pe sus de cât oare care altă plantă, este păducelul, o tufă ramuroasă, care pare a fi înadins zidită pentru gardul viu.

Gardul viu nu se fură, nu arde și este mai ieftin decât gardul mort de nuele și pari. Odată croit cum să cuvine și îngrijit gardul viu și în deosebi gardul de păducel trăește sute de ani, în vreme ce gardul mort nu ține decât cel mult șapte ani. În urma rețazăriilor meșteșugite gardul viu crește repede, făcând număroase ramuri și mlădițe, cari împodobesc a apăra pometurile și grădinile de vite și oameni răi. Căci nu trec 7 ani și din gardul de păducel să crește o țesătură împletită așa de deasă, încât nici pui de găină nu să pot furișă, necum să străbată dobitoacele mai mari. Piantat pe marginea drumurilor și fa-națelor, gardul viu se face cel mai puternic scut împotriva turmelor și ciurdelor călătoare, slujind tot-odată de cuib și adăpost pentru șopârle, broaște, arici, paseri și alte asemenea dobitoace folositoare. Gardul de păducel rabdă la ger și la secetă și are prețioasa însușire a nu produce pui din rădăcini; prin urmare el nu împiedecă creșterea și cultura plantelor din vecinătate.

Pe fiecare zi vedem, că în țara noastră lemnele să scumpesc tot mai mult chiar și în părțile, cari până ieri gemeau sub povara pădurilor uriașe.

Poporul nostru urmează a stârpi tufișurile și a pustii până și rămășițele bătrânelor păduri, slutind vărfurile și crengile arborilor și scoțând tufele cu tulpini cu tot. Aceasta obicinuință atât de păgubitoare este în mare parte sprijinită prin faptul, că țaranii noștri având să ingrădească grădina, pometul, etc., nu știu decât să alerge în pădure spre a-și aduna mulțime de nuele, stâlpi și scânduri. Prin o cultură cât mai răspândită a

gardurilor vii câte zeci de mi nuele și scânduri, etc., s'ar cruța, câte păduri nu ar rămâne scutite de vecinicile ciuntiri și câte tufișuri nu s'ar putea susține pentru scopuri mai potrivite.

În fața multelor și marilor foloase atinse mai sus recomandăm dar cu toată stăruința cultura cât mai întinsă a gardurilor vii de păducel. Proprietarii, sătenii mai inteligenți, d-nii învățători și preoții noștri să dea cei dintâi pildă bună și gardurile de păducel vor afla destui prieteni între țărani.

Progresele economice ale României.

În curgerea acestui timp, care se prelungi până la 1903, România puse temelie dezvoltării ei economice, prin concursul mai ales al unei legi făcută pentru încurajarea industriei naționale. Și astăzi, nu numai industria petroleului cu derivatele lui, uleiurile grele și benzinele, a luat o mare întindere prin venirea capitalurilor străine, ci și alte industrii mai înfloreșc în diferite centre ale regatului.

Astfel este fabricarea postavurilor, sticlei, cimentului, zahărului, hârtiei, ferăstraelor pentru scânduri, alimentate de bogățiile pădurii ale Carpaților, fabricarea uleiurilor vegetale, conservelor alimentare, etc. Toate aceste industrii rapândesc în țară un minimum de 350 milioane franci pe an, care întregin munca națională.

Este dar de înțeles că la preînnoirea convențiunilor de comerț, România se preocupă să garanteze munca națională asigurându-i o protecție bazată pe interesele cele mai serioase. Se va ști în curând în ce măsură tractatul cu Germania favorisează această politică economică.

Dacă, precum este îngăduit a crede că guvernul din București a isbutit să facă a i-se admite drepturi în destul de protecție pentru industriile susceptibile de o dezvoltare naturală, nici o îndoială nu poate fi ca activitatea economică a României va lua un nou sbor.

PREȚUL CEREALELOR.

Piața din Budapesta.

— 19 Octombrie.

Table with 3 columns: Cereals (Grâu, Săcară, Orz, Ovăs I, Ovăs II, Cucuruz), Weight (kgr.), and Price (Coroane). Rows include various types of grain and their market prices in Budapest.

Piața din Timișoara.

— 19 Octombrie.

Table with 3 columns: Cereals, Weight (kgr.), and Price (Coroane). Rows include various types of grain and their market prices in Timisoara.

Piața din Lugoj.

— 19 Octombrie.

Table with 3 columns: Cereals, Weight (kgr.), and Price (Coroane). Rows include various types of grain and their market prices in Lugoj.

Bibliografie.

Au apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. *Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa*, schiță biografică, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestiuni din dreptul și istoria bisericet românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 filerl. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericeit rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhidiecesei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopii românești: a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovic*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 filerl (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spe-dându-se banii înainte, — ori contra rambursă.

380 — 2

Felurimii.

Lumea inebunește. Un doctor american, Podstala, a făcut o descoperire într'adevăr senzațională. După doctorul acesta numărul nebunilor sporește în mod progresiv și constant. Acum, ar fi în lume un nebun, la o sută cincizeci de persoane cu vedite tendințe la nebunie.

Pe de altă parte, doctorul Lynch, un alt american, concludde spunând că peste opt-sute de ani cei cu mințea întreagă vor fi considerați ca fenomene și poate că vor fi închiși în ospiciile de... sănătoși. Cine știe? Când nebunii vor forma majoritatea și vor fi considerați ca oameni cuminți, și cei cuminți vor fi luați drept nebuni. poate că lumea va merge mai bine.

Totuși această statistică ar trebui să dea de gândit celor cari cugetă la generațiile viitoare.

Convocare.

În înțelesul § 154 din legea comercială, P. T. acționari ai institutului de credit și economii «Agricola» din *Ecica-română* sunt convocați prin aceasta la *adunarea generală constituantă*, ce se va ține în *Ecica-română la 31 Octombrie st. n. 1904.*

Nr. 403

Fundatorii.

INSERTIUNI și RECLAME.

Un cand. de adv. român, dr. Iuris, cu praxă bună, își cearcă post într'o cancelarie advocațională lângă tribunal.

A să adresa la Administrația «Tribunel».

404 1—3

O tineră învățătoare cvalificată de rel. gr.-or. posedă limba română, maghiară și germană, caută loc la o familie inteligentă de a pregăti băiații privați pentru școalele elementare. Pretensiunile nu sunt mari; a se adresa la administrația «Tribunel».

383

In binevoitoarea atențiune. Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că începând cu 12 Octombrie îmi vînd marfa cu prețuri esențial reduse. Cu distincă stimă: *Nadler Lajos*, magazin de vestminte de modă, bărbătești și femeiești Arad, Piața Andrassy Nr. 16.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

Un candidat de avocat, cu praxă în afacerile advocaționale, posedător de limba germană în ori care minut să angajază în cancelarie advocațională.

Adresa: *Vasile Pap*, cand. de avocat Madarász p. u. Nagy O.-Szalonta.

Nr. Telef. 378.

Nr. Telef. 378.

In atențiunea domnilor voluntari! CZIRÁKY ALAJOS

croitorul regim. 33 de inf. ces. reg.

ARAD,

359

In colțul străzii *Comitatului (Tabajdi Károly)* și a *pieței Andrassy*.

Am onoare a recomanda în binevoitoarea atențiune a domnilor voluntari magazinul meu bogat asortat cu uniforme militare de tot armamentul.

Confecționez tot felul de uniforme și ajustări pentru prețuri convenabile, executate în modul cel mai bun.

Bijuterii, oroloage, aur călcat
și requisite de argint, seduli de amănetaie cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, **Strada Bisericii**
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai efin de cumpărare de bijuterii și oroloage.

Se caută un învățacel.

Nr. Telefonului 438.

381

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.
PUBLICAȚIE.

Să aduce la cunoștința generală că Lună 18/31 Octombe a. e. se vor trage la sorți scrisuri funciare rurală pentru un capital de lei 1.397.400.— din cari scrisuri de tipul 5% — a 46-a

tragere — în valoare de lei 1.270.300.— și scrisuri de tipuri 4% — a 11-a tragere — în valoare de lei 127.100.

Tragerea la sorți se va face în ședință publică în localul Ad-ției Primei Societăți de Credit Funciar Român din București str. Colțel 27 la orele 3 p. m. în prezența Consiliului de Administrații, a Comisarului Guvernului, a proprietarilor asociați și a det. ntorilor de titluri ce vor voi a asista, și a celuiilalt public asistent.

Nr. 395 1—4

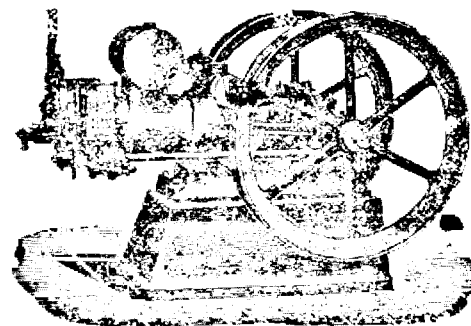
Direcțiunea.

Damele Engleze, nici odată nu folosesc cremă, ci lapte de castraveți, care se poate căpăta în calitate veritabilă engleză în farmacia lui Balassa K. Budapesta, Erzsébetfalva. Are efect necondiționat sigur și este un mijloc cosmetic inofensiv, care deja după-o scurtă folosire îndepartează alunitel pețele de ficat, zgrăbunțele nutesseri, și tot felul de impurități faciale, dând teantului un aspect tineresc și viori. Să fim cu atențiune, că pe fiecare flacon să se poată ceti numele lui Balassa. Un flacon 2 cor., săpun de castraveți veritabil englez 1 cor., pudr de costraveți 1 cor. 20 bani. Se poate căpăta în ori-care farmacie; prin poștă se trimite de către farmacistul Balassa Kornél, Budapesta, Erzsébetfalva Deposit principal la farmacia lui Földes Kelemen, și drogueria lui Vojtek és Veisz.

387

Numărul Telefonului 86.

Birou de mecanica și atelier de mașini.
Intreprindere de instalațiuni
de gaz și apaducte.

BEER ISTVÁN
inginer privat.

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS, Küttl-tér

Tot felul de instalațiuni de iluminare de ori-ce sistem, deposit de reflectori, instalațiuni de băi și closete.

Executare specialistă de reparațiuni de mașine și cazane.

318

Planuri și bugete gratuite.

Numărul Telefonului 86.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștința a p. t. public, că pe Strada **Kossuth Nr. 43** în Arad a trecut în posesiunea mea

prăvălia de faur

(mai nainte a lui Stamberger Jozsef)

După o experiență de mai mulți ani câștigată în faărici din Budapesta și Viena, am ajuns în plăcuta situațiune să pot îndeplini tot felul de lucrări dela cele mai simple până la cele mai complicate prompt și pentru prețuri foarte culante.

Rugând binevoitorul sprijin al onor. public, rămân Cu deosebit respect:

Végh István

măestru mäsar.

337

Redactor responsabil: **Ioan Russu-Șirlianu.**
Editor-proprietar: **George Nichiu.**

4% **BANI!** 4 1/2%

pe realitate și bunuri cu 4-4 1/2% amortizațiune la locul I. și II. fără spese anticipative, precum și credit personal exoperează grabnic, culant și sigur

PHILIPP GRÜN WALD,

Agentură de bancă, Incasso,

Biurou de informațiuni 320

TEMESVÁR, Józsefváros, Küttl-tér Nr 5.

Maî departe mijlocesc vinderea și cumpărarea de case, bunuri, cafenele, hoteluri, restaurante, prăvălii de tot felul; am prenotate case pentru vânzare dela 2000—140.000 coroane depunerii favorabile de capitaluri cu 7 1/2—8% venit curat, vindere de pământ etc., arende de pământ dela 100 jugăre în sus.

4 1/2% **4%**

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Spre binevoitoarea atențiune! 386

Subscrisul imî permit a anunța cu stimă P. T. Public din *Oravița și jur*, că am deschis de maî mulți ani în casa mea proprie vis-à-vis de casa lui Medil un

Atelier pentru haine bărbătești.

Basat pe cunoștințele mele în croit și executare fină ce le-am câștigat în decurs de maî mulți ani în primele ateliere din capitală, pot servi pe On. mușterii cari mă vor onora cu comande cu *croiul cel maî nou englez și francez*.

Rog în special cu umilință inteligența română — și cu considerare la faptul că sunt român — să binevoiască a mă onora cu comanda D-lor.

Pentru serviciu prompt și efectuare solidă garantează.

Cu toată stima: **P. COLARIU**

croitorie engleză și franceză.

■ ORAVIȚA, în casa proprie, stada principală. ■

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Cursul pentru pregătirea maî departe a tinerilor al lui

CZOBOR OTTO, ARAD.

Pregătește pentru examenul de admisiune la obținerea dreptului de voluntariat.

În curs funghează profesori de forță. De plasarea elevilor din provincie se îngrijește direcțiunea cursului. La recercări servește cu informațiuni

CZOBOR OTTÓ

conducătorul cursului.

— Kossuth-uteza Numărul 41. —

Avisăm pe on. public că sub

Nr. 11 Calea Archiducei Iosif

(colțul stradei Karolina)

am deschis sub firma

Reuniunea industriașilor Aradani

pentru fabricarea de mobile

un magazin pentru mobile.

Rugând binevoitorul sprijin al on. public, tot odată rugăm on. public să binevoiască a ne onora cu visita.

Arad, 1 Septembrie 1904.

364

Reuniunea Industriașilor Aradani

pentru fabricarea de mobile.

Kőszeghy Sándor

tinichier.

Arad, Boros Béni-tér 16.

(Casa Vanicsek)

Primește tot felul de lucru de tinichea, (reparări de apeduct) dela execuția cea maî simplă până la cea maî artistică. Orice reparație se face prompt și grabnic. 385

— *Lucru remarcabile de specialitate, prețuri culante.* —

MÁRTONYI VICTOR

tinichier de zidiri și arte, instalator de apeducte.

Se recomandă mult onoratului public pentru pregătirea de orice lucrare de tinichier.

— Prețuri solide. — — Esecutare promptă. —

Distins cu premiu la expoziția milenară.

— Stipendiu de Paris. —

Cu stimă:

MARTONYI VICTOR

ARAD. Local: Piața Boros-Béni Nr. 2.

Locuința: Strada Sárossy Nr. 2.

(Casa d-lui Pureariu).

334

KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

ARAD, Salacz-uteza 2.

341

Are în deposit:

bicicle de primul rang

precum și toate părțile constitutive pentru bicicle, gumi și lămpi de acetylen!

În atelierul său

reparează, transformă și mărește bicicle cu roate mobile.

Primește emailarea de bicicle în foc, nichelarea părților constitutive de bicicle, sau orice reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —

Montează:

telefoane cu încopciare de cerc ori catrală.

Telefoane mici de case, instalări de clopoțele electrice, ori repararea acestora.

— Prețuri culante. —

Are în deposit:

Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer ori mașini de cusut pentru odăi.

În atelierul său

se primesc tot felul de reparațiuni aparținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242.